

VETERINÀRIA

La tossa, a mig camí entre la tradició ancestral i la necessitat sanitària

Pep Aguiló, pioner de la veterinària de petits animals, mor a Palma als 90 anys

El Col·legi realitza una jornada d'actualitzacions sobre salut mediambiental

Un conjunt de col·legiats organitzen amb èxit el Congrés Veterinari d'Eivissa

Avepa # vsf # seguretat alimentària # H^a Veterinària # col·lectiu jubilats # cas clínic # art al COVIB # assessoria

PREOCÚPATE DE LO QUE IMPORTA

La mejor protección personal para los profesionales sanitarios. Porque a nosotros nos preocupa que no puedas ejercer tu profesión como consecuencia de una enfermedad o accidente, y que tu estabilidad económica se vea alterada.

 abr-seguros.com
 657 824 965 / 971 439 463
 Complejo Can Granada, Camí dels Reis 308, bloque 3A, 2º, 07010 Palma

 ABR_seguros
 / ABRSegurosBaleares
 @abrseguros_baleares

Uniteco Profesional es una correduría de Seguros inscrita en el Registro de la Dirección General de Seguros con el Número J-664. Tiene concertado Seguro de Responsabilidad Civil, previsto en el artículo 27.1 e) de la Ley 26/2006 de 17 de Julio de Mediación de Seguros y Reaseguros Privados, Registro Mercantil de Madrid, Libro de Sociedades Hoja Nº 14.986-2, folio 142, tomo 10.111, Sección 4ª, C.I.F. B-79325395. Aviso Legal, Política de Privacidad y Tratamiento de Datos de Carácter Personal en: www.unitecoprofesional.es/aviso-legal-uniteco-profesional. ABR, CORREDURÍA DE SEGUROS S.L., está inscrita en el Registro Especial Administrativo de la Dirección General de Seguros y Fondos de Pensiones del Govern Balear con el número IB-5014-MA y tiene concertado el seguro de responsabilidad civil establecido en el artículo 27.1 e) de la Ley 26/2006 de 17 de Julio de Mediación de Seguros y Reaseguros Privados, Registro Mercantil de Palma de Mallorca, Libro de Sociedades, Hoja nº PM-32642, Folio 33, Tomo 1666.

Hi tenim a dir

Va dir fa unes setmanes el prestigiós investigador Christian Gortàzar, en el transcurs d'una jornada organitzada a Palma pel Col·legi, que el veterinari és un dels actors necessaris per abordar amb garanties els problemes de salut ambiental. Parlà Gortàzar del concepte 'One Health' i explicà que els animals i l'home es relacionen entre ells de forma molt complexa i que quan es produeixen desequilibris, ocorren conseqüències no desitjables per a la salut ambiental que van des dels canvis en la distribució d'espècies a l'emergència de malalties, o la pèrdua d'hàbitats i que per entendre aquesta complexitat són necessaris professionals amb capacitats complementàries en veterinària, ecologia, medicina i altres disciplines. La jornada, que comptà amb la col·laboració del col·legiat Ricardo Núñez, resultà molt positiva i obrí els ulls als assistents, la majoria col·legiats, cap un camp sovint oblidat per nosaltres mateixos i per les administracions competents en el que els professionals veterinaris hi tenim molt a dir.

Quan parlem de professionals veterinaris no podem més que fer referència i recordar-ne a un que ens deixà recentment: Pep Aguiló. Don Pep morí a Palma als 90 anys d'edat. Va treballar a la

seva clínica fins el final fent allò que més li agradava, allò a que li dedicà tota una vida i allò que ensenyà a tants de joves estudiants i llicenciats en el transcurs de molts d'anys. També se n'han anat recentment altres col·legiats com Sebastià Beltran, Martí Felani o Miguel Àngel Capella a les famílies dels quals els desitjам des d'aquí el més sentit condol.

Ha acabat recentment l'època de matriculacions universitàries, l'època en la qual centenars de joves depositen les seves il·lusions cap a una complicada singladura pels estudis superiors de veterinària i de moltes altres especialitats. Respecte la que ens toca de prop, cada any surten de les 13 facultats de veterinària que hi ha a Espanya un bon grapat de llicenciats que es troben un mercat laboral saturat i de cada vegada més especialitzat. Ja no és suficient amb tenir una carrera, un títol universitari, sinó que s'ha de destacar o al manco intentar-ho. Des de la part que ens toca, se seguirà intentant que el col·lectiu veterinari a les Illes gaudeixi de bona salut. Sigui com sigui, arriba l'estiu i per a molta gent l'anhelat període de vacances i desconnexió. Que recarregui bateries tota aquella gent que pugui. El Col·legi, mentrestant, romandrà obert.

sumari

- **Avepa:** Formació continuada · Congrés Veterinari Eivissa **4**
- **Seguretat Alimentària:** Nitrats i nitrats en aliments **6**
- **Veterinaris sense fronteres:** Bona alimentació, bona agricultura **7**
- **Hª de la Veterinària:** Primer president d'honor del Col·legi **8**
- **Perfil Col·legial:** Amadeo Vázquez Massot **9**
- **Portada:** La tossa a Mallorca, més que un passeig pel passat rural **10**
- **Actualitat:** Mor el veterinari Pep Aguiló als 90 anys **13**
- **Actualitat:** Jornada el veterinari en el medi ambient **14**
- **Actualitat:** Curs de radiodiagnòstic **15**
- **Actualitat:** Formació COVIB **16**
- **Cas clínic:** Presentació · Col·legi **17**
- **Els nostres centres:** Clínica Veterinària Can Picafort **18**
- **Col·lectiu de Veterinaris Jubilats · Art COVIB** **20**
- **Assessoria Jurídica:** Bufet Antonio Font **21**
- **Cas clínic:** Resolució **22**
- **Semilla:** Programa de millora a les races autòctones 2016 **23**

Edita: Col·legi Oficial de Veterinaris de les Illes Balears (COVIB). **Direcció veterinària:** Jesús Martínez. **Direcció periodística:** Joan Sans (Dirkom). **Consell editorial:** Lluís Riera, Jorge Cañellas, Manuel Ruiz, Tomeu Martí i Iván Plasencia. **Fotografia:** Jaime Reina. **Maquetació:** G. Domenici. **Publicitat:** COVIB (Av. Comte de Sallent, 2, Principal A i B - Tel: 971 71 30 44/49). **Impressió:** iDP. **Dipòsit legal:** PM-495-2013

El Comitè de Redacció recorda als col·laboradors de la revista que poden utilitzar tant el català com el castellà en l'elaboració dels seus articles. Veterinària no es fa responsable ni s'identifica amb les opinions que els seus col·laboradors expressen a través dels treballs publicats. Reservats tots els drets. Prohibida la reproducció total o parcial de qualsevol informació gràfica o escrita per qualsevol mitjà sense el permís escrit del Col·legi Oficial de Veterinaris de les Illes Balears.

Formació continuada d'oncologia a Mallorca

La presa de decisions de tractament i la informació sobre el pronòstic dels cans i moixos amb càncer depenen no només del tipus tumoral, sinó de l'estadi clínic amb el qual es presenten. La informació del tumor que ens ofereix la histopatologia determina tant el pronòstic com la teràpia, fet pel qual és imprescindible saber quina informació ha d'incloure aquest informe i com interpretar-la. Cal saber quines proves són necessàries, i com s'interpreten en cada tipus de tumor. A partir d'aquesta informació, es decidirà quin tractament mèdic és més adequat. Cada teràpia, quimioteràpia intravenosa, metronòmica o teràpies dirigides, té les seves indicacions i

efectes secundaris que cal conèixer abans de tractar cada cas. Així, l'oncologia pràctica és un dels blocs que enguany s'han inclòs dins del programa de formació continuada d'AVEPA, i que arribà a Mallorca el passat 8 d'abril a càrrec de Pachi Clemente.

Entre altres qüestions, s'abordà com treure la màxima informació d'una biòpsia, quines proves hem de fer en cada tipus de tumor; les quimioteràpies intravenoses o metronòmiques, el que necessito saber per aplicar-les als meus pacients, teràpies dirigides en oncologia, etcètera.

Pachi Clemente és llicenciat en Veterinària per la Universitat d'Extremadura. Des de 2003 fins 2012 va compaginar la clínica pri-

vada amb la docència a la Universitat Cardenal Herrera CEU de València, on va ser responsable del servei d'Oncologia de l'hospital Universitari. El 2012 es trasllada als Estats Units per fer una residència en Oncologia Mèdica pel Col·legi Americà de Medicina Interna Veterinària, a la Universitat estatal d'Ohio, on realitza també un Màster en Medicina Comparada i Veterinària, completant tots dos al juliol de 2015. La seva àrea d'interès en recerca són els assaigs clínics i el paper del gos com a model d'estudi del càncer en persones. Diplomada en Oncologia pel Col·legi Americà de Medicina Interna Veterinària (Dip. ACVIM 2015), treballa en diversos centres veterinaris arreu de l'estat.

La dermatologia del segle XXI i la importància de la multiteràpia

El 27 de maig arribà a Mallorca la jornada de formació continuada d'AVEPA referent a dermatologia. Va ser abordada pel professor José Luis González Arribas des d'un punt de vista eminentment pràctic i del dia a dia del maneig d'una de les malalties de les que més se parla actualment com són les al·lèrgies.

La cura de la pell, l'ús de productes relacionats amb aquesta cura, la nutrició equilibrada i l'ús d'altres recursos més enllà dels antiprurífics foren els temes a discutir. González va destacar com amb una nutrició de qualitat i amb certs components, podem ajudar al control del nivell de pruíja. També es va incidir en la problemàtica de les piodermes profundes. Tots aquests temes varen ser duits a la pràctica amb la discussió de casos clínics interactius.

José Luis González Arribas és doctor en Veterinària per la Uni-

versitat Complutense de Madrid. Responsable del Servei de Dermatologia de l'Hospital Clínic de la Facultat de Veterinària de la Universitat Complutense de Madrid i diplomada per l'European College of Veterinary Pathologists, és també membre de la Societat Europea de Dermatologia Veterinària i acreditada en Dermatologia per AVEPA.

Celebrat amb èxit el primer Congrés Veterinari d'Eivissa

Organitzat per iniciativa d'un grup de col·legiats, reuní a la Pitiüsa major uns 70 congressistes i es centrà en oncologia

Fotos cedides per Joan Riera.

El XVI Congrés d'Especialitats d'AVEPA-GTA reuneix més de 1.200 manescals

Bilbao es va convertir per abril durant dos dies en el centre de les especialitats veterinàries

Uns 1.250 especialistes van passar els passats 28 i 29 d'abril pel Palau de Congressos de Euskalduna, a Bilbao, per actualitzar els seus coneixements en diferents àrees veterinàries.

En total, 52 ponents van presentar 96 ponències, es van acceptar i van presentar 83 comunicacions lliures de 21 grups d'especialitats i 36 empreses del sector varen compartir les seves novetats i propostes comercials relacionades amb les especialitats veterinàries presentades. A més, el divendres 28 al matí es varen celebrar 4 pre-congressos: Oftalmologia, Etologia-GrETCA, Imatge i Dermatologia.

El Congrés d'especialitats d'AVEPA-GTA arribà enguany a la seva dissetena edició amb nombres molt positius. En la primera edició del Congrés, inaugurat el 2002 a la Facultat de Veterinària de la UCM de Madrid, van participar 9 grups de treball AVEPA i 300 veterinaris. A dia d'avui, el congrés ha passat ja per diferents facultats, complint el seu objectiu primordial: oferir una plataforma als grups d'especialitats d'AVEPA que permeti facilitar la logística, organització i comunicació de les seves activitats, aprofitar les múltiples sinergies entre els seus programes científics davant de l'interès dels assistents, i concentrar per la major oferta global un important nombre de veterinaris que poden assistir a diferents sessions.

Un conjunt de col·legiats de la clínica Veterinària Sant Antoni d'Eivissa organitzà els passats 19 i 20 de maig el primer Congrés Veterinari d'Eivissa, amb la presència dels destacats ponents Guillermo Couto i Pachi Clemente, especialistes els dos en oncologia, i que resultà ser tot un èxit de participació. Els organitzadors tenien l'objectiu de realitzar un congrés independent d'altres associacions i centrat en Eivissa, un fet que aconseguiren.

Les activitats començaren l'horabaixa de dia 18, quan va tenir lloc una jornada precongrés sobre l'aplicació del TAC en el pacient oncològic i una xerrada a càrrec d'Agustina Ansón, diplomada europea en

diagnòstic per imatge (DipECVDI), que actualment fa feina a la Facultat Veterinària de Viena (Àustria).

El congrés pròpiament dit se centrà en els dies 19 i 20, en el decurs dels quals se donaren 8 hores de xerrades teòriques de nivell avançat a més de dues hores de casos clínics, en les quals es parlà, entre altres qüestions, d'Electroquimioteràpia. El dia 19 es va dinar en el mateix hotel del congrés gràcies al patrocini del COVIB, mentre que dia 20 se celebrà el dinar fi de congrés a un restaurant a la platja de Cala d'Hort, en front de les illes d'Es Vedrà i Es Vedranell, sustentat sobre un dels plats més emblemàtics de l'illa: el bullit de peix.

La EFSA evalúa y confirma los niveles actuales de seguridad para los nitritos y nitratos empleados como aditivos en los alimentos

Existía cierta preocupación sobre estas sustancias porque pueden reducir la capacidad de los glóbulos rojos en fijar y transportar el oxígeno, además de contribuir a la formación de unos compuestos llamados nitrosamina, algunos de los cuales son cancerígenos

La Autoridad Europea de Seguridad Alimentaria (EFSA), en el marco del programa de reevaluación de aditivos alimentarios autorizados que está llevando a cabo, acaba de emitir opinión científica en lo que se refiere a los nitritos y nitratos adicionados a los alimentos. Antes de proceder a exponer las conclusiones, conviene explicar brevemente qué son estos aditivos, para qué se usan, y por qué se fijan límites de seguridad.

Las sales de sodio y potasio de nitritos (E 249-250) y nitratos (E 251-252) están autorizadas en la UE para su uso como aditivos en los alimentos. Se usan en los derivados cárnicos, en los de pescado, y en los productos lácteos como el queso para impedir el crecimiento microbiano, en particular para proteger frente al *Clostridium botulinum*. Los nitritos, junto con los nitratos, se añaden también a los derivados cárnicos para mantener el color y dar el aroma característico, mientras que los nitratos son usados en ciertos quesos para prevenir su hinchazón durante la fermentación. Por otra parte los nitratos se encuentran de manera natural en muchos vegetales, sobre todo en las espinacas y en las lechugas. También pueden entrar en la cadena alimentaria como contaminantes ambientales del agua a la que llega a través de los métodos de producción ganadera intensiva y por las aguas residuales.

En las personas, los nitritos y nitratos ingeridos con los alimentos son rápidamente absorbidos por el cuerpo. Algunos de los nitratos absorbidos van a las glándulas saliva-

res y parte de ellos se convierten por acción de las bacterias bucales en nitritos, que pueden oxidar la hemoglobina en metahemoglobina y reducir la capacidad de los glóbulos rojos en fijar y transportar el oxígeno a través del cuerpo. Los nitritos en los alimentos (y los nitratos convertidos en nitritos en las glándulas salivares) pueden contribuir además a la formación de un grupo de compuestos llamados nitrosaminas, algunas de las cuales son cancerígenas.

Las Ingestas diarias admisibles (IDA,s) actuales establecidas para los nitritos por la UE y por el JECFA (OMS-FAO) son 0,06 y 0,07 mg/kg de peso vivo/día, respectivamente. Para los nitratos ambos organismos la han establecido en 3,7.

Pues bien, tras la reevaluación de ambos aditivos y basado en las evidencias científicas actuales, la EFSA concluye que los niveles de seguridad existentes para los nitratos y nitritos usados como aditivos protegen suficientemente a los consumidores. Con los niveles actuales que se conocen acerca de su presencia en los alimentos, los expertos consideran que la exposición de los consumidores a los nitratos usados como aditivos es menor del 5% de la exposición a los nitratos totales presentes en los alimentos y no se estaría excediendo la IDA. Para los nitritos usados como aditivos, consideran que

la exposición está dentro de los niveles de seguridad para todos los grupos de población, excepto en una pequeña cantidad en niños cuya dieta es alta en alimentos que contienen dichos aditivos.

Si todas las fuentes de exposición a los nitratos es evaluada (aditivos, presencia natural en alimentos y como contaminantes ambientales), la IDA puede ser superada por individuos de todas las edades con exposición media y alta. Y en lo que a los nitritos se refiere puede ser excedida en los niños con exposición media y en los de todas las edades con alta exposición.

Es por ello que la EFSA recomienda la necesidad de realizar estudios adicionales para medir la excreción de los nitratos por la saliva humana, su conversión en nitritos y la consiguiente formación de metahemoglobina. También para tener más información acerca de las cantidades de nitrosaminas que se forman en los alimentos a los que se añaden nitritos, así como realizar más estudios epidemiológicos en humanos y el riesgo de padecer ciertos tipos de cáncer.

Las reevaluaciones de ambos aditivos pueden consultarse íntegramente en el siguiente enlace:

<http://www.efsa.europa.eu/en/press/news/170615-0>

Fotos cedides per VSF.

Bona alimentació, bona agricultura

La famosa frase “del camp a la taula” comença a no tenir massa sentit. La realitat d'avui en dia és més aviat “de la indústria al súper i del súper a la taula”. Hem perdut la connexió amb l'agricultura de proximitat i de temporada, basada en explotacions familiars, que ha estat substituïda per aliments altament processats responsables de la pandèmia més greu, segons l'OMS i la FAO, del s.XXI: la mala alimentació.

El darrer informe publicat per VSF Justícia Alimentària “Viatge al centre de l'alimentació que ens emmalalteix”, pretén sensibilitzar i crear consciència crítica entorn al model agroalimentari actual, que ens emmalalteix i que genera tota una sèrie de desigualtats socials que neguen el Dret a una Alimentació Adequada. En el marc del projecte “Bona Alimentació, Bona Agricultura”, amb el suport de la Direcció General de Cooperació del Govern de les Illes Balears, es presentarà la campanya a Mallorca, Menorca i Eivissa, a través de diferents xerrades a biblioteques.

Quan es parla de malnutrició, es parla de tres vessants del problema: la més coneguda és la subnutrició, que bàsicament s'entén com un dèficit d'energia i proteïnes. Però existeixen, al manco dues dimensions més: la carència de micronutrients i les malalties associades al consum excessiu de sal, greixos insalubres i sucres afegits, ingredients molt presents als productes processats.

El cas és que, per primera vegada a la història, les dues darreres vessants de la malnutrició superen de llarg la primera. Avui en dia, existeixen més persones afectades

per la mala alimentació al món que per la fam i la subnutrició. A les Illes Balears, 1 de cada 5 morts està vinculada a una alimentació insana i 1 de cada 4 dies perduts per mala salut es pot atribuir; també, a la nostra alimentació.

Les problemàtiques derivades de la mala alimentació, però, no afecten igual a tota la població, hi ha una clara diferència social (afecten més a les classes populars) i una diferència de gènere (afecten més a les dones). I, mereix una especial atenció de com afecten a la població infantil, el 35% de la qual pateix sobrepès o obesitat a les Illes Balears.

No es tracta, doncs, d'un problema d'elecció individual. Les causes de la mala alimentació són estructurals i fan falta polítiques públiques encaminades a reduir el consum d'aliments processats, fomentant l'agricultura sostenible i familiar; prioritant la salut de la població als interessos de la gran indústria alimentària. La darrera campanya demanant l'impost 0 per a productes frescos, n'és un exemple de com podríem avançar cap aquest camí.

La indústria alimentària s'ha convertit en un agent poderosíssim amb una enorme capacitat de condicionar el sistema de producció i consum d'aliments. A més de la seva capacitat d'influir en les decisions polítiques, la indústria compta amb altres eines potents, com la publicitat o l'etiquetatge.

Vivim immersos en la publicitat. Des de la infància i al llarg de tota la nostra vida som receptors permanents de missatges publicitaris. El refinat i molt abundant màrqueting

de la gran indústria alimentària és una poderosa força sociocultural, fins al punt que la nostra capacitat de decidir conscientment sobre el què comprem és molt menor del què suposem. I aquest fet s'agreuja quan parlem de publicitat dirigida al públic infantil, on és habitual que s'utilitzin ganxos comercials com joguetes, articles col·leccionables, concursos, cupons, etc., i normalment es concentren en productes insans. Una acció a desenvolupar; seria regular la publicitat d'aliments insans, amb exemples a seguir a diferents indrets.

L'etiquetatge és l'altra eina que juga un paper essencial, és on, les persones consumidores, podem treure la informació d'un determinat producte. Els adjectius que acompanyen l'actual etiquetatge són complex i confús. El 64% de les persones no entén pràcticament res del que llegeix a les etiquetes. En aquest sentit, existeixen també exemples d'altres etiquetatges, com el del semàfor; on la informació és més útil, s'entén millor i ajuda a triar els aliments en funció de la seva composició nutricional.

Amb tot, convé no perdre de vista la connexió entre una agricultura de proximitat, de temporada, basada en explotacions familiars (la que ens subministra o pot subministrar una dieta saludable) i l'alimentació sana. De la mateixa manera, la seva desaparició suposa la substitució d'aquesta per aliments altament processats que han demostrat contribuir a la pandèmia de la que parlàvem abans. Per tant, no hi ha una bona alimentació sense una bona agricultura, i a la inversa.

Gabriel Martorell Rubí, (1831-1906) primer presidente de honor del Colegio

Grupo redactor de la Revista Balear de Medicina, Farmacia y Veterinaria (1885), en la que Gabriel Martorell (tercero por la derecha en la hilera superior), era colaborador.

Foto cedida per Tomeu Anguera.

Hace escasas semanas, en una relectura de viejos documentos de nuestra profesión, tuve la satisfacción de localizar el documento en el que se acordaba el nombramiento del Profesor Veterinario, que así se denominaban entonces, Don Gabriel Martorell Rubí. Fue una agradable sorpresa para mí, ya que yo le tenía encasillado simplemente en el grupo de Veterinarios Distinguidos de nuestra profesión, y una vez conocidos sus méritos, es comprensible que, por unanimidad, se le otorgara esta distinción.

Realmente, el nombramiento fue honorífico y de agradecimiento a su trayectoria profesional. Él ya estaba jubilado, tenía entonces 72 años de edad, y la decisión se llevó a efecto en la primera sesión del recién constituido Colegio de Veterinarios de Baleares, celebrada el día 29 de enero de 1902. El motivo: el reconocimiento de la profesión veterinaria a su larga y positiva trayectoria profesional y, además, haber sido el primer y único presidente de la Asociación Veterinaria de Baleares, creada en mayo de 1884, como órgano precursor del Colegio de Veterinarios.

Realmente, su actuación profesional fue destacada en muchos aspectos y reconocida tanto por la profesión veteri-

naria y sus profesiones afines, Medicina y Farmacia, así como por la sociedad civil de, por entonces, nuestras Islas Baleares.

Nacido en Palma en 1831, ingresó a los 17 años en la Escuela de Veterinaria de Madrid, donde finalizó sus estudios como veterinario de 1ª clase en el año 1853. Como buen isleño, al regresar a Palma, trabajó como clínico, campo en el que alcanzó una merecida fama por sus actuaciones, faceta esta que primó durante muchos años sobre las otras actividades oficiales que más tarde desempeñó.

En su trabajo oficial fue Subdelegado de Veterinaria del Partido de Palma, Veterinario Provincial y del puerto de Palma, así como vocal de las Juntas Provinciales de Sanidad y de Agricultura, Industria y Comercio, actividades que le proporcionaron una amplia experiencia y un merecido reconocimiento de la población.

Intervino, por sus conocimientos y buen hacer, en la política municipal desempeñando el cargo de teniente de alcalde del Ayuntamiento de Palma, desde donde se encargó del control de la primera epidemia de Fiebre Amarilla, declarada en el Campamento de la Font Santa, instalado por entonces en la barriada de Santa Catalina, lo que le valió

la concesión de la Cruz de Beneficencia de 2ª clase.

En 1883, asistió en Madrid al Primer Congreso Nacional de Veterinarios, en representación de los veterinarios de Baleares. En 1884 fue elegido presidente de la recién creada Asociación Veterinaria de Baleares, entidad que fue el antecedente directo del Colegio de Veterinarios de nuestra Comunidad. En 1878, Gabriel Martorell fue elegido socio de número de la Real Academia de Medicina y Cirugía de Palma de Mallorca, cargo del que tomó posesión en sesión extraordinaria de día 2 de julio de 1879.

En esta reconocida entidad fue un hombre muy activo, presentando una serie de comunicaciones, entre las que destacan: "Algunas consideraciones sobre la alimentación animal" (1883), "La inoculación de la viruela atenuada en el ganado lanar" (1896), "Estudio sobre la leche" (1900), y "La glosopeda" (1902).

Hombre muy implicado en la vida social y cultural de la Real Academia, participó siempre en sus tareas, siendo elegido vicepresidente de esta institución en diciembre de 1904. Como Veterinario, ingresó en el Colegio Médico-Farmacéutico de Palma como socio de número y ya en 1895 formó parte como vocal de su Junta Directiva, presidiendo durante seis años la Sección Veterinaria del Instituto de Vacunación Directa, entidad de la que más tarde fue presidente de su Junta de Gobierno.

Colaboró, prácticamente desde sus inicios, como vocal redactor del Consejo de la "Revista Balear de Medicina, Farmacia y Veterinaria", pionera en aquellos tiempos, destacando siempre por su espíritu innovador.

Y finalmente, el Profesor Veterinario Gabriel Martorell Rubí, falleció el día 4 de febrero de 1906, a los 76 años de edad, a consecuencia de un problema pulmonar crónico, que le minó en los últimos años de vida su siempre activa dedicación a la profesión veterinaria.

TOMEU ANGUERA

Amadeo Vázquez Massot,

un premi per als seus companys

Amadeo Vázquez Massot (Manacor, 1975) és reflexiu, pausat i agradable quan parla de la seva professió. Als seus 42 anys ha tocat tots els pals de la veterinària, que no són pocs. Ha trepitjat clínica, camp i oficina, i des de fa dos mesos té plaça a la secció de Prevenció de malaltia a la Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca, una plaça a la que concursà després de treballar durant deu anys en el servei de Seguretat Alimentària de la DG de Salut Pública i Participació i en la qual, entre altres funcions, coordina les campanyes d'eradicació de malalties als animals i controla la higiene a la primera fase de la cadena alimentària i les explotacions ramaderes, etc. Recentment, a les III Jornades de Salut, ha estat guardonat per la seva excel·lent feina en el desenvolupament dels requeriments funcionals i operatius del Sistema d'informació de seguretat alimentària i nutrició, una feina que féu sense que figuràs en les seves funcions o responsabilitats, diuen els seus antics companys a Salut. Aquests mateixos, entre els valors personals d'Amadeo Vázquez, destaquen "l'amabilitat, generositat, positivitat i bon tarannà, així com un compromís per la feina ben feta, la honestedat i la justícia". VETERINÀRIA es cita amb ell a una cafeteria al costat de la seva nova feina, i, certament, en 20 minuts de conversa no dona temps a detectar totes les virtuts esmentades tret de les dues primeres, ja que convida al cafè, però el fet és que com que han contribuït a que li atorguin un premi, concedirem tota la credibilitat a la informació.

Amadeo Vázquez estudià veterinària com podria haver estudiat informàtica. Avui recorda que a l'institut, el Mossèn Alcover, tenia una inclinació per les ciències, però reconeix que no va ser una qüestió vocacional si bé quan començà la carrera intuï que havia encertat. Es matriculà a la Universitat de Lugo perquè a la ciutat gallega hi tenia família (una tia), però el que realment desitjava durant aquells anys de joventut era que arribàs el mes de juliol per estiuetjar a *Es Barcarets*, a Alcúdia, amb la família. "El padri de ma mare i un conco construí-

Foto cedida per Amadeo Vázquez.

ren una casa davant la mar fa més de 100 anys i des de petit he tengut el privilegi de passar els estius a un dels llocs més preciosos de Mallorca", explica Amadeu. Actualment, per mor de les obligacions professionals i, sobretot, per la multiplicació de la família, intenta passar-hi al manco 20 dies, un temps que li serveix, això sí, per desconectar de tot. "A casa som 4 germans i tots volem romandre-hi una temporada en l'estiu. Sigui com sigui ens distribuïm molt bé el calendari", aclareix.

Així les coses, la seva primera experiència va ser en acabar la carrera, l'any 1999, a una clínica de petits al seu poble natal. Un any més tard entrà d'interí a l'Administració com a veterinarí comarcal fent controls d'explotacions ramaderes a Campos durant dos anys i després portant registres d'explotacions, identificació animal i coordinant les aplicacions informàtiques del Servei de Ramaderia, una feina que compaginà durant una temporada fent urgències de petits animals. Al temps, deixà la feina clínica per preparar (i aprovar) unes oposicions que li permeteren entrar en el Servei de Seguretat Alimentària com a cap de negociat de la Secció d'escorxadors i indústries càrnies. Era el 2007 i després de dos anys als serveis centrals, decidí anar al carrer per fer controls de seguretat alimentària a tot tipus d'establiments "per tenir una visió global de tot", explica. Balears és una de les Comunitats Autònomes amb una ràtio més baixa

d'inspectors per número d'establiments. Amadeu després d'un any retornà al seu lloc a la Secció d'Escorxadors i Indústries Càrnies on repregué la seva relació amb les noves tecnologies i va continuar desenvolupant el sistema d'informació del Servei de Seguretat Alimentària, anomenat 'SiSalut', un ambiciós projecte en el qual hi ha fet feina en els darrers anys: "Es tracta d'aplicar la tecnologia i les seves millores infinites al nostre àmbit. Hem aconseguit un sistema d'anàlisi de dades per programar millor les tasques, per calcular els riscos d'establiments determinats i que ens permet controlar les feines i revisar-les durant tot el procés". És per aquesta feina per la qual va ser reconegut fa poc a les III Jornades de Salut, just abans d'embarcar-se novament i atracar a un antic i conegut port: Ramaderia. A seguretat alimentària, Vázquez recorda el "gran esforç que també li dedicà dins la Secció d'Escorxadors i Indústries Càrnies al control del bacteri *Listèria monocytogenes* i la vida útil en derivats carnis llests per al consum, al control dels tractaments tèrmics dels aliments a més de la feina de control d'additius en els derivats carnis, de la qual se'n mostra molt satisfet.

Casat amb Cati, professora natural de Bunyola, i pare de un nin i una nina, fa més de quinze anys que viu a l'acollidor poblet a peus de la Serra, on aprofita per practicar el ciclisme de carretera o muntanya, tant li és. Finalment, demanat sobre la veterinària, alerta del gran número de llicenciats que surten de les (moltes) universitats existents a Espanya: "Quan jo estudiava ja se deia que hi havia moltes facultats, imagina; aquesta sobreoferta ens ha duit a una nova realitat que és que ara tenir una carrera no serà suficient, a més a més has de ser bo o voler ser-ho". Aquesta és precisament la recomanació vital que li dona al seu fill gran, de 13 anys (la nina en té 8), però no necessàriament per afrontar una possible carrera de veterinària. "És massa prest", afegeix. Ho diu un bon professional que esperava el seu moment per pegar-se grans estius a *Es Barcarets*.

10

La tossa, molt més que un viatge a una Mallorca pagesa

La cabanya d'oví de l'Illa se tossa entre abril i juny per part de colles de tonedors, la majoria venguts de fora específicament per a l'ocasió, en una reunió social que de vegades desprèn un aroma a la ruralia d'un temps

La tradició ancestral més pura, la feina del camp autèntica, arriba cada any puntual, abans de l'estiu, a desenes de finques de Mallorca en forma de reunió social. És la tossa, un vestigi del passat que ha patit lleugeres modificacions en comparació la mutació que ha transformat completament la ruralia a les Illes en el darrer mig segle. Però no confonguem, no es tracta d'un fet exclusivament bucòlic, sentimental, de porqueres i calçons amb bufes, de record d'altres èpoques, com puguin ser les matances en el segle XXI, sinó que és una feina sanitària i de maneig necessària, im-

prescindible, per a aquells pagesos o explotacions que mantenen i gestionen ramaderia ovina, en especial per als que viuen d'ella. Evidentment ja no és una feina de tisora, també s'ha mecanitzat per una qüestió pràctica, però conserva una forta essència a passat. A continuació tractarem d'explicar una petitíssima part de tot allò que se sent en una tossa a una finca gran de muntanya de la Serra de Tramuntana, l'Ofre, en el terme de Sóller. En aquests indrets, a diferència del pla de Mallorca, hi ha unes dificultats geogràfiques afegides i també un altre tarannà, "més de

comunitat", tal i com ho defineix la veterinària Núria Bosch, de l'ADS d'oví Serra de Tramuntana, que se barreja entre una trentena de persones que són presents avui a l'emblemàtica finca. Al capdavant de totes elles, l'amo: en Miquel Oliver Pastor, que s'arremanga i sua com un més.

Les cases de l'Ofre apareixen després de vint minuts de recorregut en vehicle pels camins de muntanya tantes vegades caminats per excursionistes, encerclant l'embassament de Cúber i assolint el coll de l'Ofre per baixar fins a la finca. Les ovelles han pas-

turat perdudes per terrenys muntanyosos durant el darrer any i ara, al llarg de dos o tres dies, són replegades per colles d'amics i coneguts de l'amo, procedents de Sóller i voltants, que surten a caminar amb grups de cans per a l'ocasió, fent batudes per zones, amunt i avall, fins arribar a reunir els aproximadament 500 caps d'oví de la rama-

deria Oliver Pastor: Algunes no apareixeran fins l'any que ve; d'altres seran tosses enguany amb una llana llarga de dos anys. Totes haurien de passar per la fulleta elèctrica i llevar-se entre 2 i mig i tres quilos de llana. Assegura Núria Bosch que "és un procediment de maneig sanitari imprescindible per alliberar els animals de pes i calor i evitar infec-

cions o accidents provocats per un excés de llana". La veterinària explica que després de tondre una ovella (operació que dura uns pocs minuts, com a molt, en mans hàbils i expertes), "se la vacuna de tètans i enterotoxèmia, se la desparasita i marca amb pega amb el símbol de la ramaderia". Als animals joves (de més de 6 mesos) se'ls identifica i

registra en el llibre de l'explotació de cara al Registre d'Explotació Ramadera (REGA) de la Conselleria". Els animals joves també són marcats a l'orella, on se'ls fa una osca i un tall característic de cada ramaderia. El veterinari Tolo Palou explica aquesta situació: "Actualment, la normativa comunitària imposa un marcatge i identificació electrònic dels animals, però en moltes ocasions això no és pràctic per al ramader o al pagès, que no té possibilitat immediata d'identificar una ovella que trobi, per exemple, a la muntanya, ja que no compta en aquell moment amb els medis per llegir el seu codi. Així que aquest sistema antic és l'única forma pràctica que tenen a determinades finques de conèixer si una ovella és pròpia o no".

Feina en cadena

La tossa se duu a terme anualment a Mallorca entre els mesos d'abril i juny. Explica Núria que "des de fa anys vénen a fer la temporada grups de tonedors procedents de l'est d'Europa o de Sud-amèrica perquè a l'Illa hi ha poca gent disposada a fer aquesta feina". Com tantes altres activitats pròpies de la pagesia, el tondre a mà se va anar perdent fins a, pràcticament, desaparèixer: "En una altra època -afegeix la veterinària- l'ovella tenia un valor productiu que actualment no té, fet que segurament contribuï a la minva de determinades activitats relacionades amb la seva gestió, com és el tondre". La colla de tonedors de l'Ofre està formada per tres uruguaians i tres sollerics. Cada un té la seva màquina i es torba entre un i dos minuts en tondre una ovella. La gent recull l'ovella o me, separats en grans grups, i l'hi duu al tonedor, que col·loca l'animal entre les seves cames, com si estàs assegut, i el maneja sense cap oposició, separant netament la llana de la pell. "S'aconsegueix després de molta pràctica; si ho intentessis tu, veuries que no és tan senzill", inquireix Miquel Oliver. L'amo de l'Ofre s'ha col·locat a la sortida de l'estada en la que se realitza la tossa i aguanta els animals que li arriben perquè siguin marcats pel pagès d'Alfàbia, que s'ha acostat per donar una mà. Tots els animals passen per les seves mans. En Miquel duu el control mental de la situació. Mentrestant, na Núria vacuna, desparasita i identifica en cadena amb l'ajuda d'un dels fills d'en Miquel, també manescal, mentre uns participants comproven picarols, collars i

Miquel Oliver: "El ramader i el veterinari ens entenem bé... cada un al seu lloc"

Segons dades de la Conselleria, a Mallorca en el 2015 hi havia 2.753 explotacions ramaderes d'oví, amb un total de 199.863 caps d'oví, entre reproductores adultes, reposició i sementals. Miquel Oliver duu des de fa 33 anys la gestió ramadera de l'Ofre amb les seves ovelles. "Vaig comprar el maneig -explica- i de mica en mica vaig anar creixent". I és que treballa a les finques dels voltants, gestionant 10 finques d'Orient, Sóller i Fornalutx i un total de 3.000 ovelles. Recorda que quan començà pagà 7.000 pessetes (uns 42 euros) per maneig d'ovella, que és molt més del que podria pagar ara, fet que dona una imatge real del que és la ramaderia a Mallorca en el segle XXI. Miquel Oliver és el president de l'ADS d'oví Serra de Tramuntana i té ovella de raça mallorquina, ripollesa, lacon, merino-precoz i inra 401. Abans tenia també vaques, però presentaven problemes de maneig perquè les assegurances agràries no se'n en volien responsabilitzar i disparaven els seus preus. "A més, un vedell valia més fa 30 anys que no pas ara", afegeix. Entre maig i desembre, exporta entre 340 i 600 mens a la península, on li paguen uns 60 euros per animal (a Balears no passa de 42). I després, els animals a vegades tomen morts cap a l'Illa. Miquel conta que començà en l'àmbit ramader gràcies a l'afició per les ovelles d'un amic, perit agrari, anomenat Jaume Galmés, i per la veterinària Margalida Buades, ambdós pioners en l'alimentació del ramat. Son pare, Guillem Oliver, era 'anti-ovelles'. Demanat sobre la relació ramader-veterinari, somriu però no se mossega la llengua: "El manescal duu els llibres i la paperassa molt ben duita i el ramader l'ha de deixar fer i escoltar. Les vacunacions i les qüestions mèdiques també són cosa seva i ens convé entendre'ns, però l'alimentació i el maneig... el ramader i el veterinari ens entenem, cada un en el seu lloc".

dentadura i altres emmagatzemen la llana a pressió en grans bosses que partiran cap a la península o a la Xina. Explica Miquel que "actualment la llana gairebé no té valor a Mallorca. Ens la compren a Artà per 30 cèntims el quilo i l'envien a la península; fa 33 anys venia la llana per 160 pessetes el quilo, gairebé un euro. Més del triple. Fa 33 anys", repeteix en Miquel.

Els tonedors han començat el mes d'abril

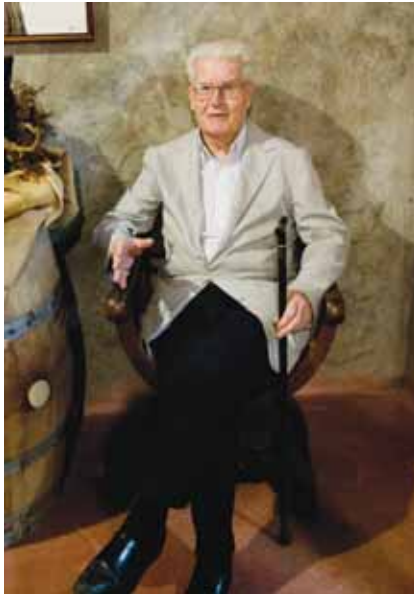
per les finques del pla i sud de Mallorca i acaben la campanya a la zona de la Serra. "El principal problema a la muntanya és que són finques grans, amb nombrosos animals i l'orografia no ajuda en el replec. Hi invertim dos o tres dies, però és part del ritual i paga la pena", assegura Núria, abans de dirigir-se a menjar un arròs. Són les tres del migdia i ja han acabat la feina. S'hi ha posat a les 8 del matí. Han tos gairebé 500 animals.

Bon viatge, Don Pep

Pep Aguiló, un dels pioners de la veterinària de petits animals a Espanya, mor a Palma als 90 anys

"Hi ha buits molt mals d'omplir; buits difícils de cobrir; i el que deixa Don Pep és indubtablement un d'ells". Serveixin aquestes paraules de Ramon Garcia, president del COVIB, per descriure breument a una d'aquestes personalitats irremplaçables, la de Josep Aguiló Bonnín, que apareixen de vegades a la vida, i que ens va deixar el passat 30 de maig a Palma, als 90 anys d'edat.

Nascut a la capital balear el 12 de desembre de 1926, Josep Aguiló va cursar els estudis de Veterinària a Madrid entre 1944 i 1949. Abans de llicenciar-se es va fer voluntari de les milícies universitàries, va ingressar com a alferes el 1949 i va exercir la veterinària militar fins a 1961. La seva carrera com clínic es va iniciar el 1950, centrant la seva activitat en medicina de grans animals i de granja. Va ser també el veterinari de l'hipòdrom de Palma fins a 1970, activitat que va compaginar amb la distribució de pinsos. Al llarg de 37 anys va ser veterinari de la funció pública en els municipis de Santa Maria del Camí i de Maria de la Salut, tots dos a Mallorca. En els anys 60 va iniciar la seva tasca en clínica de petits animals, al principi sense abandonar el seu treball amb grans animals, però de mica en mica es va anar decantant per

la primera especialitat. També en els anys 60 va ingressar a l'Associació Veterinària Espanyola d'Especialistes en Petits Animals (AVEPA), de la qual va ser president electe i, sobretot, participant molt activament en el seu dia a dia organitzatiu.

Pep Aguiló va ser reconegut el 2004 amb la Medalla de l'Organització Col·legial Veterinària, distinció atorgada en virtut

dels mèrits adquirits en la seva trajectòria professional i en particular per la seva contribució al desenvolupament de la clínica de petits animals. També va rebre la medalla d'or de AVEPA i la insígnia d'or del Col·legi Oficial de Veterinaris de les Illes Balears, així com el reconeixement del col·lectiu de veterinaris jubilats de Balears, entre d'altres mencions.

Treballador infatigable, estudiós vocacional, va seguir anant a treballar diàriament a la seva clínica fins fa un parell de setmanes. També era un assidu participant en la majoria de cursos i jornades formatives organitzades pel COVIB o per AVEPA i en les reunions socials del col·lectiu veterinari balear.

Durant 2017 s'ha de lamentar, a més, la mort d'altres veterinaris, en aquest cas jubilats, com foren **Martí Felani Mesquida**, per gener; **Miquel Àngel Capella Bosch**, per maig; i **Sebastià Beltran Campamar**, per juny.

El COVIB vol aprofitar aquestes pàgines per enviar un missatge de condol i ànim a les famílies i amics dels finats.

13

El COVIB i CaixaBank uneixen forces

El COVIB i CaixaBank han signat un conveni de col·laboració per impulsar la competitivitat del sector. L'acord ha estat subscrit per Xicu Costa, director territorial de CaixaBank a Balears, i Ramon Garcia, president del Col·legi de Veterinaris, que esperen que l'acord comporti beneficis per a ambdues parts. CaixaBank ha elaborat una àmplia gamma de productes i serveis financers ajustada a les necessitats que presenta el col·lectiu veterinari com és el cas del Compte de Crèdit per impulsar el creixement i competitivitat del sector; el Préstec Professional col·legiat sense comissió d'obertura, o l'àmplia gamma d'assegurances per protegir el negoci.

El veterinari i el seu destacat paper en el medi ambient

El COVIB reuneix tres reputats especialistes en una jornada d'actualitzacions sobre salut mediambiental celebrada a l'aula de formació del Col·legi a Palma

14

Els casos d'un ramat de bisons amb brucel·losi al Canadà o d'un grup de senglars portadors de tuberculosi al Marroc (sí, senglars al Marroc) són alguns dels exemples que el veterinari i investigador Christian Gortàzar enumerarà i mostrarà en

imatges per introduir la xerrada que sobre la fauna i infeccions compartides donà el passat 8 de juny a la seu del COVIB. Gortàzar participà en la jornada d'actualitzacions sobre salut mediambiental que organitzà el Col·legi amb la

inestimable col·laboració del col·legiat Ricardo Nuñez i en la que també varen intervenir les prestigioses veterinàries Judit Smits i Maria Julia Melgar.

Gortàzar, catedràtic de sanitat animal en l'Institut de Recerca en Recursos Cine-

gètics IREC, va ser el primer en intervenir i destacà la importància que té el veterinari en la sanitat mediambiental, una realitat massa sovint oblidada per autoritats i professionals, a més de desconeguda pel gran públic en general. Gortàzar dibuixà un escenari en què les malalties avancen al mateix ritme que els canvis que experimenta el planeta mentre els estats i les autoritats es mostren dubitatius, amb el consegüent risc sanitari que tot plegat té per a animals i humans.

Gortàzar explicà el conceptes 'One Health' i 'malaltia compartida' i repassà els diferents factors que influeixen en la emergència dels patògens, com el declivi sistemàtic d'espècies sedentàries, l'augment dels ungulats silvestres o els canvis socials en l'àmbit cinegètic i ramader. Digué també que a Europa un 0,5% de la superfície total canvia anualment de bosc a pastures, de pastures a agricultura o d'agricultura a terreny urbà. Posteriorment cità un llistat de 10 patògens rellevants i n'afegí 20 més que preocupen al món occidental, com la pesta porcina africana o la tuberculosi bovina. Respecte d'aquesta, titulada per Gortàzar com "problema global paneuropeu", detallà que a França, que és un país lliure de tuberculosi, hi ha 19 milions de vaques en el qual cada any se donen mil casos positius.

Explicà que existeix una convivència indirecta amb senglars i que és aquest factor el que provoca la 'malaltia compartida' malgrat que hi hagi sanejament ramader;

perquè precisament no existeix sanejament de l'espècie silvestre. Gortàzar explicà que quan entra en joc la fauna silvestre es complica la situació i que els reptes passen per una feina en comú de grangers, caçadors, conservacionistes i veterinaris. "Els animals silvestres atorguen un component imprevisible a la fórmula, com és el cas recent de la introducció del virus del Crimea Congo a la Península Ibèrica. "Fan falta noves eines per conèixer l'abundància d'aquestes espècies, un major control de moviments i una gestió cinegètica responsable, entre altres coses", apuntà Gortàzar: "També seria molt necessari que les administracions treballessin conjuntament en els àmbits sanitari, mediambiental i ramader", concloué l'investigador.

Judit Smits, professora en el Departament d'Ecosistemes i Salut Pública a la Facultat de Medicina Veterinària de la Universitat de Calgary, aprofundí en el terme 'One Health' i definí el paper que han de jugar els veterinaris en el seguiment de la salut de l'ecosistema a través d'estudis sobre la fauna, especialment en la utilització de biomarcadors en diferents espècies tant de mamífers com d'aus, per a la detecció primerenca dels efectes generats per agents contaminants al medi ambient.

Maria Julia Melgar, docent universitària, investigadora, coautora de més de 80 treballs de recerca d'impacte, autora de llibres científics i participant en més de 200 esdeveniments científics nacionals i internacionals sobre medi ambient tancà la jornada parlant del desafiament a la contaminació mediambiental hídrica mitjançant la ecotoxicologia des de la veterinària. Partint del paper de l'aigua com a recurs fonamental per a la vida i el canvi que suposà el segle XX, amb l'explosió del desenvolupament tecnològic i els seus efectes sobre la salut dels ecosistemes, Maria Julia Melgar parlà de la necessitat de reforçar el paper del marescal en aquells àmbits en els quals és imprescindible intervenir, sent el medi ambient un d'aquests.

La jornada acabà amb una taula rodona en la qual els ponents respongueren a les preguntes dels assistents i compartiren punts de vista.

Curs d'acreditació de director d'instal·lacions de radiodiagnòstic

El Col·legi organitzà per maig juntament amb ACPRO TÜV-NORD, i amb la col·laboració de l'Hospital Canis Veterinari per a la part pràctica, un curs acreditat de direcció d'instal·lacions de radiodiagnòstic. La formació es perllongà per espai de quatre dies (21 hores teòriques i 4 pràctiques) i tingué una bona acollida entre els assistents. Les sessions foren impartides per Raul Medina, físic i director de formació d'ACPRO i del curs; Jaume Rius, Àngel Màrquez i Josep Maria Bonastre, llicenciats els tres en ciències físiques i tècnics experts en protecció radiològica.

El curs, que en la seva part teòrica va tenir lloc a la seu col·legial, es dividí en nou àrees i tractà els següent temari: conceptes bàsics, característiques físiques dels equips i feixos de rajos X, magnituds i mesura de la radiació, efectes biològics de les radiacions, nor-

mativa i legislació bàsica en les instal·lacions de radiodiagnòstic, protecció radiològica bàsica, protecció radiològica, específica en instal·lacions de radiodiagnòstic, garantia de qualitat en radiodiagnòstic i requisits tècnic-administratius.

Seminari d'etologia en cans a càrrec de Tomàs Camps

El 14 de juny se celebrà a Palma un seminari d'etologia en el qual el veterinari Tomàs Camps abordà la gestió de situacions quotidianes d'estrès i ansietat en cans des del punt de vista etològic, a més de donar a conèixer les noves estratègies que han sorgit al respecte en la comunitat científica. El seminari va tenir lloc a l'aula de formació del COVIB i va ser organitzada per uns laboratoris. Camps, veterinari mallorquí, és llicenciat en Veterinària, màsters en Etologia Clínica en Petits Animals i en Recerca Animal i doctorat a la Universitat de Barcelona (UAB). També és diplomad pel Col·legi Europeu de Benestar Animal i Medicina del Comportament (ECAWBM). Ha estat president del Grup d'Etologia Clínica d'AVEPA. Treballa com a veterinari etòleg en la Fundació Hospital Clínic Veterinari de la UAB i és investigador i docent a la mateixa Universitat. Actualment és el veterinari responsable del servei de medicina de comportament i benestar animal de ETOVETS (Mallorca).

16

Taller d'ecografia abdominal de partits animals

Les veterinàries Mar Félix i Estrella Rodríguez impartiren per juny, en dues sessions d'horabaixa, a l'aula de medi ambient del centre Son Reus, a Palma, un taller d'ecografia abdominal organitzat pel COVIB amb l'objectiu de donar a conèixer la informació necessària bàsica per realitzar un estudi ecogràfic normal i poder diagnosticar les patologies més comuns en clínica de petits animals i transmetre les habilitats necessàries per fer-ho. El dia 3 s'explicà l'equip, la preparació del pacient i es repassà el protocol ecogràfic i el taller se centrà en el sistema urinari, l'aparell reproductor i les glàndules adrenals. Dia 10 va ser torn per a la melsa, l'aparell digestiu i el fetge. Les dues sessions finalitzaren amb una pràctica ecogràfica de les parts estudiades.

Celebrat a Palma un curs de medicina interna equina

El passat dia 22 d'abril va tenir lloc a la seu del Col·legi una jornada de medicina interna d'èquids a càrrec de Francisco Javier Mendoza. El curs es xepà en matí i horabaixa i abordà, entre altres coses, la interpretació clínica de l'hemograma i bioquímica mitjançant casos pràctics, com procedir quan sospitam de malaltia infecciosa, la informació que pot donar l'abdominocentesi, la interpretació clínica d'un rentat broncoalveolar, aspirat traqueal i Toracocentesi, entre altres aspectes. Mendoza, llicenciat i Doctor en Veterinària per la Universitat de Còrdova, és també màster en Medicina i Sanitat Animal i diplomad pel European College of Equine Internal Medicine (ECEIM). També és

professor titular en el departament de Medicina i Cirurgia Animal de la Universitat de Còrdova, membre del Servei de Medicina Interna Equina de l'Hospital Clínic Veterinari de la Universitat de Còrdova i responsable del Comitè de Grans Animals de la Societat Llatinoamericana de Vigilància intensiva i Emergències (LAVECCS).

Cas clínic presentat per Exòtics i Mes: Antoni Duran · Elena Roca · Estrella Rodríguez

Se presenta a consulta una perra mestiza de 3 años, no castrada, de 13,5kg peso con cuadro de apatía, anorexia, pérdida de peso, dolor y fiebre de 1 mes de duración.

En la exploración se aprecia mucosas pálidas, TRC < 2 segundos, dolor generalizado a la palpación, temperatura 41°C y se detecta una masa a la palpación abdominal.

Anteriormente en otro centro se realizó hemograma, frotis sanguíneo, bioquímica sérica, radiografía de tórax y biopsia de ganglio poplíteo. Se le administraron varias transfusiones sanguíneas y antibioterapia de amplio espectro sin evolución positiva.

A su llegada se realiza analítica general completa. Se observa anemia regenerativa grave con hematocrito del 14% y trombocitopenia grave. El resto del análisis está dentro de los valores de referencia.

Se realiza una ecografía abdominal de urgencia, en la que se observa un bazo marcadamente aumentado de tamaño, con bordes redondeados, se aprecian áreas hiperecogénicas, hipoeecogénicas y con ecogenicidad mixta bien definidas, con morfología variable. El hilio esplénico presenta vascularización normal, estudiada con Doppler color. Los linfonodos mesentéricos están marcadamente aumentados de tamaño con morfología y ecogenicidad conservada, lo que sugiere un proceso infeccioso y/o inflamatorio, antes que un proceso tumoral. El resto de órganos abdominales eran normales. Se observa leve cantidad de líquido libre abdominal, el cual se puncionó. El aspecto macroscópico era blanquecino, turbio y de olor pútrido. Se realizó citología del mismo, confirmó la presencia de abundantes neutrófilos.

Imagen ecográfica del bazo.

Foto cedida por Exòtics i Mes.

- ¿Qué diagnósticos diferenciales tendrías en consideración?
- En base al resultado de la analítica y los hallazgos ecográficos, ¿cómo procederías?
- ¿Cómo seguirías para llegar al diagnóstico definitivo?

Resolució a la pàgina 22

Altes

1099 - Julia Robert Plantalech

Des de l'1 d'abril de 2017

1100 - Ana Lidia Aranda Cardona

Des de l'1 d'abril de 2017

780 - María Eugenia Torres Roa

Des de l'1 de maig de 2017

Recol·legiació

1101 - Ana Estrellas Maurín

Des de l'1 de maig de 2017

1102 - Ana Isabel Vega Baylach

Des de l'1 de maig de 2017

1103 - Yohania Méndez Rivero

Des de l'1 de maig de 2017

1017 - Marina Gódia Ozonas

Des de l'1 de juny de 2017

Recol·legiació

1079 - Sara Vergés Arús

Des de l'1 de juny de 2017

Recol·legiació

1104 - Valentina Pentimalli

Des de l'1 de juny de 2017

1105 - Jordi López Álvarez

Des de l'1 de juny de 2017

1106 - Guillermo Beltri Alonso

Des de l'1 de juny de 2017

1107 - Claudia Ellen Scheu

Des de l'1 de juny de 2017

1108 - Bernat Galmés Amengual

Des de l'1 de juny de 2017

Baixes

1051 - Mónica Vilas Rivas

Des del 24 de febrer de 2017

1087 - Elena Cirerol Viada

Des del 13 de març de 2017

967 - Oliever Zuaznabar Medina

Des del 6 de maig de 2017

1080 - Gemma Carreño Mestre

Des del 31 de maig de 2017

900 - Inés Isabel Paulo Fazenda

Des del 31 de maig de 2017

752 - Mario Enrique Revello Draper

Des de l'1 de juny de 2016

Canvi de situació a jubilat

225 - Joan Mas Tomàs

Des del 18 de febrer de 2017

236 - Bernardo Sastre Sastre

Des del 23 de març de 2017

201 - Jose Mª García Ruiz

Des del 31 de maig de 2017

Centres Veterinaris

Altes

Rehabilitacans

(Centro de rehabilitación)

C/ Berga, 68

07600 El Arenal

Titular: Renata Diniz

Voleu que els vostres col·legues coneguin com i on feis feina? Si estau interessats en que la vostra clínica surti a la revista **VETERINÀRIA**, no heu de fer res més que posar-vos en contacte amb el Col·legi mitjançant la pàgina web www.covib.org

18

Clínica V. Can Picafort

Can Picafort era en els anys 80 un lloc paradisiàc per a murers i vilers, que foren els que havien començat uns anys abans el desenvolupament urbanístic de la zona. En comparació a altres llocs turístics de l'illa com la Platja de Palma, Cala Rajada, la costa de Calvià o el Port d'Alcúdia, en els quals l'activitat hotelera i de serveis havia esclatat sense sostre, aquest enclavament coster pertanyent al municipi de Santa Margalida era sobretot un lloc d'estiueig per a ciutadans locals. Picapedrers, industrials, apotecaris, advocats, pagesos... iniciaren la urbanització en carrers paral·lels i perpendiculars a l'Avinguda Colon, la via neuràlgica del nucli, a segona línia de la platja. Un d'ells va ser Joan Oliver Boyeras, un mestre d'obres de Muro que treballà bastant a la zona. En els baixos d'un dels edificis que cons-

truí, en el número 77 de l'Avinguda Colon, el seu fill Joan Oliver decidí l'any 2003 traslladar-hi el seu consultori veterinari i convertir-lo en clínica. Duia des de 1985, després de llicenciar-se, fent feina a una cotxeria propietat de la seva padrina, uns metres més enllà. Al llarg d'aquells 18 anys, assentà la clínica com una de les referències per a mascotes de la costa nord de Mallorca, fins que decidí fer el canvi al local d'ara per seguir amb aquest creixement moderat.

D'ençà 2003, en Joan Oliver ha compaginat la seva feina a l'administració pública amb la clínica, fent feina els horabaixes, però tenint sempre un o dos manescals en plantilla i la inestimable col·laboració de na Marga, l'auxiliar tècnica veterinària, des dels inicis. En tots aquests anys la clínica s'ha centrat en

Fitxa

Nom: Clínica Veterinària Can Picafort.

Títular: Joan Oliver.

Adreça: C/ Avinguda Colon, 77 A, Can Picafort.

Telèfon: 971 850 836.

E-Mail: picafortvet@gmail.com

Teniu obert des de: 1985.

Equip humà que conforma la clínica: 2 veterinaris i 1 auxiliar tècnica i administrativa.

Equip tècnic: Pet-shop, sala de recepció, 2 consultes medicina interna, Rx, ecografia, laboratori complet, quiròfan, hospitalització.

Especialitats: Vacunacions, consultes medicina interna, cirurgia general, RX, ecografies, electrocardiogrames, neteges dentals...

consultes de cans i moixos (vacunacions, medicina interna, cirurgia general etc.), oferint també servei d'urgències. El local es gròs i espaiós, té dues alçades, la primera, en la qual s'hi troben gairebé totes les estades, és al nivell del carrer, la se-

gona, un poc més amunt, alberga la tenda de productes comercials. S'hi accedeix des de la recepció i sala d'espera. Els sostres, ben alts, li atorguen una major dimensió. El centre es completa amb dues consultes, una zona comú amb laboratori, un quiròfan, sala de rajos i hospitalització. Els mobles són antics però es conserven en un perfecte estat. La clínica és el petit jardí d'en Joan.

Per juny de 2016, l'equip de la Clínica Veterinària Can Picafort acollí una nova integrant, una treballadora molt especial: Marina Oliver. La filla d'en Joan, de 25 anys, llicenciada a València i després d'un aprenentatge de pràctiques a altres centres de Palma, s'uní a la clínica i a dia d'avui, només un any després, gestiona el seu dia a dia. Explica que intenta donar el seu toc en el funcionament del negoci, però admet que son pare "se resisteix a amollar-ho; encara ho vol controlar tot". Així i tot, la clínica ha donat un impuls en xarxes socials, amb una pàgina que té més de 400 seguidors i en la que periòdicament penja casos clínics i fotos que obtenen una bona interacció de clients i amics. "És una nova forma de treballar i considero que molt bona per nosaltres, que som una clínica de proximitat. Un valor afegit a l'atenció mèdica i personal que dispensam", explica Marina, la qual

també ha canviat el disseny del logotip de la clínica i ha inclòs altres iniciatives populars com la caminada solidària amb cans des de Can Picafort fins a Son Bauló, una platja amb el distintiu 'Pet Friendly'. Reuní per maig uns 70 cans amb els seus propietaris amb l'objectiu de passar una jornada amb animals i recaptar una quantitat econòmica que contribuís a la feina desinteressada que la clínica realitza cada any amb moixos del carrer, als que atén si qualche volun-

tari els hi duu. A més a més, la clínica col·labora des de fa uns anys amb l'Ajuntament de Santa Margalida en la campanya d'esterilització de moixos.

La Clínica Veterinària Can Picafort continua donant petites passes, però firmes, cercant una atenció bona i propera amb clients i pacients i amb la intenció de continuar sent durant molts anys una clínica de poble. I malgrat que a en Joan li queda corda, amb na Marina Oliver ha agafat 1.000 cavalls de força.

El colectivo veterinario visita la Fundación Barceló, en Palma

El pasado 19 de abril, el colectivo de jubilados realizó una visita a la Fundación Barceló, ubicada en Palma, donde fueron amablemente atendidos e informados de su finalidad y funcionamiento, así como invitados a conocer en una próxima visita su colección de obra pictórica de los artistas mallorquines o residentes en la isla durante los siglos XIX y primera mitad del siglo XX.

Al finalizar la visita y como es habitual, los asistentes se reunieron a comer en el Restaurante Sa Ronda, donde disfrutaron de una magnífica paella, encargada específicamente a través de Bárbara Taberner, siempre dispuesta a colaborar en las actividades de nuestro Colectivo.

Durante la sobremesa que sigue siempre a estas comidas, se comentaron las posibles nuevas actividades, una vez finalizadas las vacaciones veraniegas.

TOMEU ANGUERA

Fallecimiento de dos destacados miembros del Colectivo de Jubilados

Con muy escasos días de diferencia nos han abandonado dos miembros entrañables de nuestro Colectivo: **José Aguiló Bonnín** y **Sebastián Beltrán Campamar**. Los dos, buenos veterinarios y mejores personas, aun siendo muy distintos, han dejado una huella que difícilmente podremos olvidar en nuestro Colectivo de Jubilados. A sus familias, en representa-

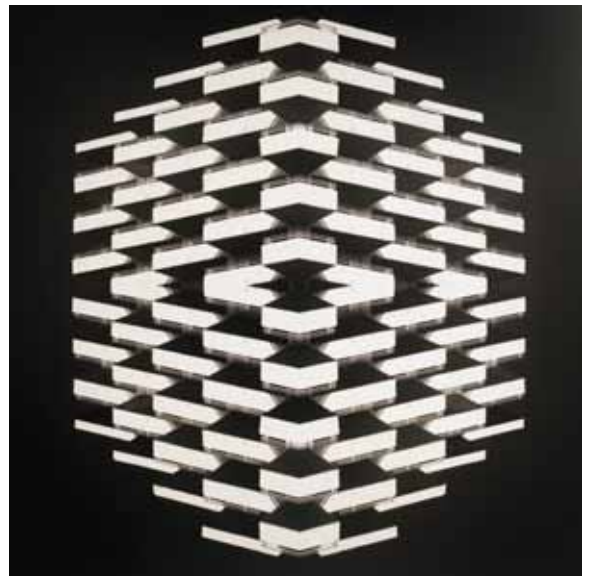
ción de todos los que conformamos este reducido grupo de veterinarios jubilados y sus viudas, les acompañamos públicamente con el dolor y tristeza que se siente en estos momentos y con el recuerdo de la extensa y fecunda humanidad que han mostrado con todos nosotros durante su larga vida colegial. Que descansen en paz.

20

art al COVIB

La visió de Vicente Negre arriba al COVIB

Unes imatges del fotògraf Vicente Negre han romàs exposades durant el segon trimestre de l'any a l'entrada de la seu del COVIB. Negre ha desenvolupat bona part de la seva trajectòria fora del circuit purament artístic ja que ha posat el seu talent al servei de la fotografia de producte, gastronòmica, d'interiorisme i l'arquitectura o els esdeveniments, entre altres, a través del seu estudi 'Aditiva', ubicat a Palma. Quan les seves ocupacions així li ho permeten, Negre ofereix la seva particular visió del món i la vida a través del seu objectiu, com s'ha pogut veure a la seu col·legial.

El Bufete Antonio Font, distinguido por su trabajo en el nuevo convenio de comercio de Balears

En este número de la revista VETERINÀRIA haremos una excepción a las cuestiones veterinarias que suelen plantearse (y responderse) para destacar una noticia importante para el Bufete Antonio Font, encargado de la asesoría jurídica y legal del COVIB, que vivió el pasado 26 de mayo una noche muy especial. Su director, Antonio Font, recibió de manos del presidente de AFEDECO, Rafael Ballester, el Reconocimiento de Honor de la asociación por su contribución decisiva en la redacción del nuevo convenio de comercio de Balears. Sobre éstas y otras cuestiones que ocurrieron en la XVI edición de los Premios Nit del Comerç, organizados por la Federación de Empresarios de Comercio de las Islas Baleares, congregando a más cerca de 800 personas en el Palau de Congressos de Palma, se pronuncia Antonio Font en una entrevista que deja entrever la manera de ser y de trabajar del bufete.

“El premio recibido en la Nit del Comerç fue una experiencia muy gratificante, pues se trata de una iniciativa destinada básicamente a los comerciantes y el hecho de que se hiciera un distinción “ad hoc” para alguien como yo, que nada tengo que ver con la actividad comercial,

salvo por asesorar en una parte del marco jurídico por el que se rige el sector de comercio, es un reconocimiento muy importante para mí en particular, y para todo el bufete en general. Creo que es la primera ocasión en que se otorga una distinción así a alguien del mundo del derecho y sin vinculación comercial directa, que además, si no me equivoco, se concedió por unanimidad por parte de los comités ejecutivos de AFEDECO y de la organización de la Nit del Comerç. Fue muy especial para mí y desde aquí quiero mostrar mi gratitud a todas las personas que lo han hecho posible”, explica Font.

Respecto a su relación con AFEDECO, Font explica que ha sido el director jurídico del convenio colectivo de comercio desde mediados de los años 90 y su relación, por tanto, viene de lejos. “Durante estos años he podido intervenir en todos los convenios pero debo reconocer que en este último mi intervención ha sido muy, muy intensa. El hecho de estar sin convenio desde 2013 y que todos los modelos no encajaran con la casuística actual, ha provocado que en este último trabajo mi dedicación haya sido muy profunda”, añade.

21

BUFETE ANTONIO FONT

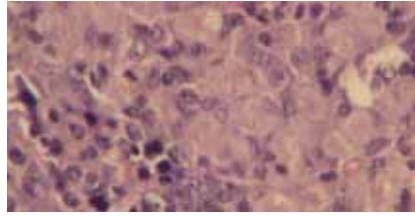
Profesionalidad, experiencia y compromiso

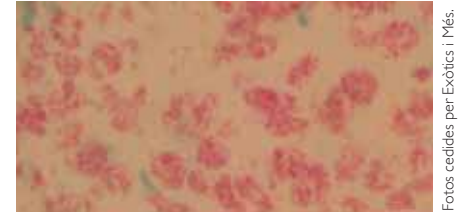
Colaborador del Col·legi Oficial de Veterinaris de les Illes Balears

Imagen macroscópica del absceso tras la esplenectomía.

Tinción de hematoxilina eosina. Infiltrado inflamatorio con macrófagos de citoplasma tumefacto.

Tinción de Ziehl-Neelsen, se visualizan los bacilos en el citoplasma de los macrófagos.

Fotos cedidas per Exòtics i Més.

· Los diagnósticos diferenciales que deberíamos considerar son infección bacteriana (esplenitis, piometra), infección parasitaria (*Leishmania*, *Ehrlichia*, *Borrelia*, *Babesia*, *Anaplasma*, *Toxoplasma*, *Neospora*, *Rickettsia*), origen inmunomediado, neoplasia.

· Ante un paciente debilitado realizamos de inmediato una transfusión de concentrado de hematíes para estabilizarlo. Los abscesos esplénicos producen lesiones focales o multifocales esplénicas que no pueden diferenciarse de otras enfermedades basándose solamente en su aspecto ecográfico¹. Junto con la clínica del paciente y la presencia de líquido libre abdominal purulento hizo sospechar de un absceso esplénico. Se procede a una laparotomía exploratoria de urgencia. El bazo, de 1.2 kilos, presenta una masa fistulizada con contenido purulento, también se observa la presencia de adherencias en el omento. Se realiza la esplenectomía y un lavado abdominal con suero fisiológico templado con antiséptico previo al cierre quirúrgico.

· Para continuar con el diagnóstico realizamos biopsia del bazo extirpado. También realizamos pruebas serológicas para descartar parásitos hemáticos.

Seguimiento

Se mantiene el paciente con fluidoterapia, antibioterapia de amplio espectro (metronidazol, cefazolina, marbofloxacino) y analgesia hasta obtener el resultado de las pruebas solicitadas al laboratorio.

Las pruebas serológicas para infecciones parasitarias son negativas. La biopsia de bazo confirma la presencia de bacterias. En las tinciones de hematoxilina y eosina se observa infiltrado difuso y denso de células inflamatorias mononucleares, tipo macrófagos, con el citoplasma amplio y tumefacto de coloración clara. En la tinción especial de Ziehl-Neelsen, que permite identificar bacilos ácido-alcohol resistente, el resultado es positivo. En ella se observa el citoplasma celular de los macrófagos totalmente lleno de bacterias.

Debido al mal estado del paciente y a la sospecha de una posible infección zoonótica mantenemos el paciente en hospitalización y aislamiento.

Se solicitan PCRs de *Mycobacterium avium*, *Mycobacterium bovis* y *Mycobacterium tuberculosis*. Se confirma la presencia de *Mycobacterium avium*.

Tras la confirmación del diagnóstico se continúa con terapia antibiótica, antiinflamatoria y analgésica. Se realiza control hematológico semanal. El paciente mejora inicialmente su estado anímico, tiene más apetito y menos dolor. Se decide hacer tratamiento ambulatorio en casa, pues los propietarios así lo piden. A los 14 días recae con síntomas de apatía, dolor, pérdida de apetito y caminar errático. En el análisis hematológico se aprecia anemia regenerativa con hematocrito del 20.9%. Se sigue el tratamiento en hospitalización con reposo. Tras 6 días no hay una clara mejoría de los síntomas y los propietarios deciden eutanasiar.

Discusión

El grupo de micobacterias incluidas dentro del complejo *Mycobacterium avium*, pertenecen al género *Mycobacterium* no tuberculosas o ambientales. Son ubicuos en el ambiente y pueden causar enfermedad tanto en animales como en humanos, aunque no hay evidencias de la posibilidad de contagio entre individuos. En la especie humana se han descrito casos de infección en pacientes inmunodeprimidos pero también en pacientes inmunocompetentes. La sintomatología es variable e inespecífica como fiebre, letargia, pérdida de peso, tos, dolor abdominal, poliuria, polidipsia, vómitos, diarrea, linfadenopatía, anemia, esplenomegalia.

La bibliografía describe casos del fallo inmunitario genético frente al complejo *Mycobacterium avium* en una línea genética de la raza Schnauzer miniatura y Basset Hound, también se sospecha que otras razas puedan tener esta predisposición genética.

El diagnóstico empieza con la tinción de Ziehl-Neelsen que permite identificar

la presencia de bacilos ácido-alcohol resistente, pero para determinar el microorganismo concreto es necesario el cultivo del mismo. La problemática se encuentra en el largo periodo de incubación que se necesita para realizar el cultivo. La lectura del cultivo puede tardar entre 3-4 semanas por ello resulta una prueba poco útil en la clínica diaria. Las técnicas moleculares permiten la identificación del bacilo de forma rápida y directa mediante la reacción en cadena de la polimerasa que amplifica la secuencia específica del microorganismo.

No se describe tratamiento específico para esta infección, la recomendación sigue siendo la eliminación de los abscesos y el uso de antibióticos de amplio espectro hasta obtener un cultivo negativo del mismo. No hay ningún caso reportado de la remisión de la infección, se describen pocos casos de supervivencia de meses, pero la mayoría de casos fallecen a las pocas semanas de la aparición de síntomas o del diagnóstico.

Bibliografía

1. INDERLIED C. B., KEMPER C. A., BERMUDEZ L. E. 1993. The *Mycobacterium avium* complex. *Clin. Microbiol. Rev.* 6: 266-310.
2. JOHN S. MATOON, THOMAS G. NYLAND. *Small Animal Diagnostic Ultrasound*. Elsevier; Third Edition, 2015; 407.
3. KIM MC, KIM J, KANG W, JANG Y, KIM Y. Systemic infection of *Mycobacterium avium* subspecies *hominissuis* and fungus in a pet dog. *The Journal of Veterinary Medical Science*. 2016 Jan; 78(1): 157-160.
4. ETIENNE CL, GRANAT F, TRUMEL C, RAYMOND-LETRON I, LUCAS MN, BOUCRAUT-BARALON C, PINGRET JL, MAGNE L, DELVERDIER M. A *mycobacterial* coinfection in a dog suspected on blood smear. *Veterinary Clinical Pathology*. 2013 Dec; 42(4): 516-21.
5. CAMPORA L, CORAZZA M, ZULLINO C, EBANI VV, ABRAMO F. *Mycobacterium avium* subspecies *hominissuis* disseminated infection in a Basset Hound dog. *Journal of Veterinary Diagnostic Investigation*. 2011 Sep; 23(5): 1083-7.
6. O'TOOLE D, THARP S, THOMSEN BV, TAN E, PAYEUR JB. Fatal *mycobacteriosis* with hepatosplenomegaly in a young dog due to *Mycobacterium avium*. *Journal of Veterinary Diagnostic Investigation* 2005 Mar; 17(2): 200-4.
7. JEFFREY S. EGGERS, GEORGE A. PARKER, HARVEY A. BRAAF, MARK G. MENSE. *Disseminated Mycobacterium avium* infection in three miniature schnauzer litter mates. *J Vet Diagn Invest* 9:424-427 (1997).

Suport de SEMILLA al desenvolupament dels Programes de Millora de les Races Autòctones de les Illes Balears 2016

La diversitat genètica és un patrimoni mundial de valor incalculable. Balears és una comunitat molt rica en diversitat (15 races ramaderes, 5 races canines i 12 agrupacions racials). A l'actualitat totes les races de les Balears es troben en perill d'extinció, i en conseqüència la implementació dels programes aprovats oficialment requereixen d'una atenció especial.

L'aprovació dels Programes de Conservació i Millora de les Races Ramaderes de Balears és relativament recent. La seva posada en marxa no està lliure de dificultats i de situacions particulars, que s'han de resoldre i adaptar a la realitat per tal de facilitar i animar als ramaders a participar.

Aquest projecte de SEMILLA va dirigit a donar suport als ramaders que participen en els Programes de Conservació i Millora de les races, per tal d'ajudar a assolir els objectius oficials que cada entitat té aprovats als seus programes, a la vegada que es pretén donar difusió de la millora racial a tota la resta de criadors.

Fins dia d'avui, les **mancances o dificultats observades** en el desenvolupament dels programes són:

- cens reduïts.
- falta d'informació genealògica.
- manca de coneixements dels rendiments dels productes obtinguts.
- diferenciació dels productes dins un mercat globalitzat.

Projecte al 2016

Els objectius:

- Incentivar la inscripció d'animals en els Llibres genealògics amb filiació coneguda.
- Incentivar la participació en els programes de conservació i millora, participant en els controls genètics, reproductius, productius i funcionals.
- Donar difusió de la millora genètica, obtinguda amb el subministrament de semmentals i germoplasma, millorant i/o premiant a les explotacions o als animals que destaquen com a millorants).
- Prendre mesures de garantia per a la conservació (bancs de germoplasma).

El pressupost disponible va constar de 75.000 euros, **destinats als ramaders** que col·laboressin en els objectius de l'associació de criadors oficialment reconeguda.

El projecte 2016 donà suport als programes de 10 races: ase balear, boví mallorquí, boví menorquí, porc negre mallorquí, cabra eivissenca, cabra mallorquina, ovella eivissenca, ovella mallorquina, ovella menorquina i ovella roja mallorquina. Han tingut accés al suport un total de 713 explotacions i 24.220 reproductors.

El projecte va ser preparat per SEMILLA, consensuant des d'un primer moment amb els tècnics de les associacions, i posteriorment amb les pròpies associacions i ramaders, acordant els criteris que regirien el programa 2016, damunt la base dels coneixements obtinguts dels primers anys dels programes. Si bé, donat que era el primer any d'aplicació del projecte, els criteris aplicats es varen flexibilitzar; sempre amb decisions preses de mutu acord.

Es va observar que el punt més dèbil ha estat la inscripció d'animals amb filiació coneguda i comprovada, informació molt necessària per gestionar correctament poblacions com les de Balears, que duen temps aïllades geogràfica i genèticament. Així, les filiacions ens permeten desenvolupar programes de millora amb coneixement dels valors genètics aportats per cada reproductor, possibilitant proposar els millors encreuaments per millorar genètica i/o productivament, segons es consideri a cada una de les races. L'assoliment del conjunt ha sigut d'un percentatge mitjà del 79,56%, variant el grau de compliment des d'un 12,1 8% a un més satisfactori 128,24% segons l'associació.

Del pressupost previst, s'ha executat un total de 52.876,40 euros en serveis ramaders. El pressupost no executat, 19.778,78 euros s'ha destinat a crear infraestructura per incrementar la col·lecció del Banc de Germoplasma de les Balears com a garantia de conservació, i de protecció de les races davant d'una situació epizootica o

El projecte donà suport als programes de l'ase balear, boví mallorquí i menorquí, porc negre mallorquí, cabra eivissenca i mallorquina, ovella eivissenca, mallorquina i menorquina, i ovella roja mallorquina.

catàstrofe natural imprevista, i també, com a eina de correcció de decisions preses en els programes de millora.

El projecte ha resultat també ser un instrument important per proposar adaptacions de les normatives europea, nacional o autonòmica. L'anàlisi de les dades obtingudes aporta coneixements reals sobre les mancances o dificultats en que es troben els ramaders i les associacions per desenvolupar els programes de conservació i millora, que poden ser comunicades als responsables de l'administració. Aquest és un tema d'actualitat perquè existeix una nova normativa que regula la gestió zootècnica de les races, Reglament (UE) 2016/1012, mitjançant el Ministeri d'Agricultura, Pesca, Alimentació i Medi Ambient (MAPAMA) està fent feina amb tot el sector involucrat per adaptar-la a la normativa nacional: administracions autonòmiques, tècnics, associacions i ramaders. A partir de la nova normativa, s'adaptaran els nous reglaments i es crearà el que es denominarà Programa de Cria, que inclourà els reglaments dels Llibres genealògics y els Programes de Conservació y Millora.

Unitat Races Autòctones de SEMILLA

Àgueda Pons,

Resp. Tècnic Unitat Races Autòctones

José Manuel Alanzor,

Tècnic Veterinari Unitat Races Autòctones

EL SEGURO DE AUTO
DE A.M.A.
SEGUNDO MEJOR
VALORADO DEL SECTOR

Fuente: Índice Stiga JUNIO 2016
de Experiencia de Cliente ISCX

Hasta un

60%* bonificación

en su seguro de Automóvil

- ✓ NUEVOS SERVICIOS DE ITV Y GESTORÍA
- ✓ AMPLIA RED DE TALLERES PREFERENTES
- ✓ REPARACIÓN Y SUSTITUCIÓN DE LUNAS A DOMICILIO
CON DESCUENTOS DE UN 50% POR NO SINIESTRALIDAD
- ✓ PÓLIZAS DE REMOLQUE
- ✓ LIBRE ELECCIÓN DE TALLER
- ✓ ASISTENCIA EN VIAJE 24 HORAS DESDE KILÓMETRO CERO
- ✓ PERITACIONES EN 24-48 HORAS
- ✓ RECURSOS DE MULTAS
- ✓ DECLARACIÓN DE SINIESTROS POR TELÉFONO E INTERNET

www.amaseguros.com
902 30 30 10

A.M.A. PALMA DE MALLORCA

Barón de Pinopar, 10 Tel. 971 71 49 82 pmallorca@amaseguros.com

Síguenos en

[*] Promoción válida para presupuestos de nueva contratación, realizados hasta el 30 de septiembre de 2017. No acumulable a otras ofertas. Consulte condiciones en su oficina provincial A.M.A.